

Exposició: L'Escultura en la Col·lecció de l'IVAM

IVAM, Institut Valencià d'Art Modern

5 febrer 2009 – 3 maig 2009.

Organitza: Institut Valencià d'Art Modern

Comissaris: Peter Murray i Consuelo Ciscar

Patrocinada per:

L'escultura ocupa un lloc destacat en el programa expositiu del IVAM així com en les seues col·leccions. No podria ser d'una altra manera en un centre que alberga els majors fons d'obres d'escultors imprescindibles com ara Juli González, Gerardo Rueda o Miquel Navarro. El catàleg editat amb motiu de l'exposició s'il·lustra amb reproduccions de les obres exposades i conté textos dels comissaris de l'exposició Peter Murray i Consuelo Ciscar.

L'exposició «L'escultura en la Col·lecció de l'IVAM» descobreix les fites principals que ha assolit aquesta disciplina al llarg del segle XX, i per aquest motiu el discurs expositiu està plantejat com un passeig, no cronològic, que trau el cap als espais creatius i imaginatius que l'escultura, del passat segle i del present, ha anat cobrint.

L'escultura en el segle XX va desplaçar el seu interès cap a la figuració i va ampliar el seu repertori de materials i conceptes seguint els camins de les successives tendències avantguardistes. Distanciant-se de la tradició i al compàs dels avanços científics i industrials l'escultura contemporània va ampliar el concepte d'obra d'art a multitud d'objectes tridimensionals, i va donar lloc a una gran diversitat de corrents i tendències.

L'espirit rupturista de les avantguardes històriques que van revolucionar el món de l'art durant les primeres dècades del segle va reactivar la investigació i la creació en el camp de l'escultura. Cubistes, futuristes i constructivistes van accentuar el distanciament de la tradició de la projecció monumental juntament amb altres factors que van intervindre en la creació dels nous llenguatges escultòrics com ara la incorporació de materials propis de la indústria (ferro, plàstic, alumini...), el naixement de l'abstracció, la investigació del buit o l'eliminació de pedestals i noves modalitats de presentació.

Un primer apartat de l'exposició aborda la tècnica ancestral de la talla com a tècnica artística que va ser recuperada per l'avantguarda, exemplificada en l'obra de Tónico Ballester, Georg Baselitz, Alberto Corazón, Jorge Pineda, Charles Simonds, Baltazar Torres i Manolo Valdés. Així mateix, alguns d'aquests autors reprenen el clàssic motiu de la maternitat, a partir de la importància que va adquirir aquest tema en l'obra de Juli González.

Un segon capítol s'inicia amb un grup d'escultures en les quals s'aborda el fenomen de la pèrdua del pedestal, obres que han trobat en altres superfícies, com el sòl, els murs o el sostre, el seu lloc de residència. Alexander Calder, Juli González, Lazslo Moholy-Nagy, Henry Moore, Barbara Hepworth van ser precursors d'aquesta nova concepció que es va veure més tard continuada amb altres grans artistes com Moisès Villèlia, David Smith, Anthony Caro, Richard Serra, José María Iturralde, Cabrita Reis, Ángeles Marco i Mar Solís. Amb aquesta pèrdua d'ubicació, l'escultura guanya en dinamisme i ofereix uns enfocaments nous impensables un segle abans.

Un tercer apartat analitza els profunds vincles entre l'escultura d'arrel constructiva i l'arquitectura. Juntament amb models abstractes que recorren generalment a figures geomètriques molt ben definides i concretes de la mà d'artistes com Lipchitz, Naum Gabo, Pevsner, Tony Smith, Donald Judd, Pablo Palazuelo, Miquel Navarro, Ramón de Soto, Alberto Corazón, Esther Pizarro, Joel Shapiro, Eduardo Chillida, Charles Simonds, Gonzalo Fonseca, Evaristo Navarro.

La investigació plàstica tridimensional sobre el cos humà ocupa un lloc destacat en aquesta exposició. Escultures figuratives hieràtiques, torsos i caps dialoguen per a desvetllar metàfores enigmàtiques. En aquesta línia marcada per una influència ancestral i primitiva descobrim peces de André Derain, Lipchitz, John Davies o Miquel Navarro.

L'últim apartat de la mostra està destinat a analitzar l'escultura com a acoblament i la poètica de la matèria de Katharina Fritsch, Fischli & Weiss, Juli González, Pérez Contel, Pablo Picasso, Gerardo Rueda, Alberto Sánchez, i Esteban Vicente.